SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 174. V Ljubljani, v sredo 30. julija 1884. **Letnik XII.**

Pastirski list Linškega škofa o volitvah in pa liberalci.

(Dalje.)

Zgornje Avstrijsko je dobra, katoliška dežela. Ko bi bil deželni zbor odsev te dežele, njen izraz, kako srečna bi bila!

Kako se je pa zgodilo, da niso bili deželni zbori take dežele dobri, posebno, da niso bili katoliški?

Vzrok temu so volitvene postave, ki so bile popolnoma pod vplivom liberalizma narejene. Te volitvene postave so zdaj nekoliko zboljšali. Vzrok je pa tudi nedelavnost mnogih sicer dobrih katoličanov, ki niso šli volit, ker jih vse ustavno življenje ni veselilo — in njihovo število se je zarad slabega sadu ustanovnega življenja v zadnjih letih zeló pomnožilo — ali pa, ker so mislili, da oni pač ne morejo nič dobrega storiti, ali ker niso sprevideli pomena in važnosti volitev in se zato niso hotli truditi. Da se pa ljudje niso vdeleževali volitev, je pa prišlo tudi od tega, ker so imeli premalo trdnega prepričanja in so se iz strahu pred liberalnimi agitacijami pustili zapeljati, da so slabo volili.

Zdaj pa opominjam vse zveste sinove katoliške cerkve, kteri imajo po postavi pravico voliti volilnega moža ali poslanca samega, da saj ne opusté iti volit.

„Kdor more dobro storiti, pa ne stori, ta greši“, pravi apostelj Jakob; razun tega naj vsakdo pomisli, da večkrat en sam glas odločuje in da nebeško kraljestvo, pa tudi zemeljsko, toraj duševna in časna sreča posameznikov in cele družbe silo trpi (vim patitur) in da jo le silni dosežejo.

Naravno je, da vas opominjam, da dobro volite in tu pridem do točke, kjer je volitev v deželni zbor v nekaki dotiki s sv. Petrom. Precej v prvih poglavjih apostoljske zgodovine je govor o volitvah. Pred vsem so morali namesto izdajalca Judeža voliti druzega apostola. Peter vstane v sobani, kjer so bili po Gospodovem vnebohodu zbrani vsi apostelji, in mnogo pobožnih vernikov, da bi se pripravili na prihod sv. Duha, ter omeni, kako je Judež postal izdajalec in kako je sam sebi življenje vzel in nadaljuje: „Izmed mož toraj, kteri so bili celi čas z nami združeni, odkar je Gospod Jezus pri nas bil, mora eden postati priča vstajenja“. In vsi so molili k vsegavednemu poznavalcu src za razodenje, kterega je on izvolil, in izvoljen je bil Matija; volitev je bila srečna; Matija je postal apostelj, ki je drugim aposteljnom vredno na strani stal.

Povelje, ktero je apostelj Peter dal, da bi bila volitev dobra, je bilo zahtevanje pravega krščanskega mišljenja, ktero je moral (Matija) dokazati z večletnim poslušanjem in hojo za Jezusom Kristusom in pa molitev, v kteri so volilci Boga prosili, da jim razodene pravega moža, kterega je sam izvolil.

To nam podaja tudi sredstva, kako moremo v duhu sv. Petra voliti dobrega deželnega poslanca, namreč zahtevati moramo od poslanca pravo krščansko mišljenje in pa v molitvi moramo Boga prositi za razsvitljenje.

Pa, utegnil bi kdo reči, v aposteljski zgodovini je treba voliti aposteljna, ne pa poslanca. Ali jaz sem že pred namignil, kako potrebno je, da poslanec postavodajalne skupščine zna in veruje verske nauke. Ako teh naukov ne zna ali jih ne veruje, bodisi, da jih ni nikdar znal in veroval, ali je pa to, kar je prav znal in prav veroval, morda z nekrščanskim življenjem zgubil, potem bo sodeloval pri postavah, ki kratijo cerkvi njene pravice in tako vničil blagonosen mir med cerkvijo in državo in tudi drugod v upravi dežele napačno in slabo delal. Toraj vsakdo, kdor hoče biti dober deželni poslanec, mora imeti v sebi nekaj aposteljskega. To je toraj najprvo in najpotrebnejše pri poslancih, da je v verskih rečeh podučen, da te veruje in tudi v dejanji spolnuje kot dober kristjan.

Drugi volilni govor je v apostoljski zgodovini, kjer se pripoveduje volitev sedmih dijakonov. V mladi krščanski občini v Jeruzalemu je nastal nekak nemir, ker so mnogi mislili, da imajo pri razdelitvi miloščine kristjani, ki so bili pred judje, prednost pred onimi, ki so bili pred pagani. Tu skličejo dvanajsteri množico učencev in pravijo: Ne spodobi se, da bi besedo božjo zanemarjali in mizo oskrbovali. Zato bratje, izberite izmed sebe sedem mož, ki imajo dobro spričevalo in so polni sv. Duha in modrosti; te hočemo postaviti za to opravilo. Mi bomo pa pridno molili in besedo Božjo oznanjevali. In verniki so volili po tem nasvetu in njihova volitev je bila srečna; veliki Štefan, ki je prvi s svojo krvjo spričal Kristusa, je bil med njimi.

(Konec prih.)

Poglavje iz fizike.

X.

Vsak nauk je dober, ako je resničen, naj ga podá prijatelj moj ali sovražnik. Ne bode pač slabo, ako se mi damo tudi od nasprotnikov svojih podučiti. In ti si pridobijo nasvet privržencev, kar poznajo dobro človeško naravo in njene slabosti ter jo napadajo na najmanj zavarovanih straneh. Prepovedano je po nravnih zakonih, da bi tudi mi okoristili se s človeškimi slabostmi; ni pa prepovedano ozirati se na nagnjenja, na želje, na potrebe naše narave. To so moči, ktere moramo obračati proti dobri strani. Eno izmed glavnih nagnjenj naših je nagnjenje za razveseljevanje in zabavo. Tega menda dokazovati ni treba.

Najlože in najprijetneje je napraviti si zabavo v družbi, deloma, kar je tako zabava bolj mnogovrstna in mična, deloma ker vsakega žene neka nepremagljiva sila v druščino. Tudi se skupno dá marsikaj izvršiti bolj po ceni, kar je pri zabavah merodajno. Iz teh vzrokov vstanovljajo nam neprijazni ljudje tako radi družbe, najbolj zabavne. Take družbe so nekak magnet, ki jih potegne mnogo k sebi in jih tudi obdrži pri sebi. In kako delujejo take družbe! Pomisliti je treba samo na dijaška društva, na društva po velikih mestih itd., sicer pa tudi doma ne manjka zgledov. Po tej poti se pride lahko do slabih časopisov, slabih knjig, in kar se samo po sebi umeva — do slabe tovaršije. Po takih društvih veje neizrečeno strupen duh, ki zamori vse više čustvo, prežene misel na Boga, na dušo, na

---

LISTEK.

Iz Brezja do Zatičine.

(Dalje.)

Količkaj občutljivemu človeku mora ugajati taka samota. Celó onemu ne more biti dolgočasna, ki je navezan na obilno človeško družbo, ker sem prihajajo od vseh strani ljudje stari in mladi, moški in ženske s žitnimi vrečami na ramah ali glavah, drugi pa s košaricami na rokah, napolnjenim z rožljajočim železjem. Izmed njih prihajajo nekteri posamezno, drugi v družbi. Eni hodijo peš, drugi vozijo samotež, tretji pa s konji ali volmi v mlin in v kovačnico. Pa kaj hočem to bolj na široko popisovati, ko vem, da ne morem vsega povedati. Kdor hoče kaj več vedeti, ta naj gre tja, kjer izvira glavna dolenjska reka — Krka, ter naj popraša, kje je Brezje. Ljudje bodo radi pokazali pot po Trsteniški dolini držeč v to samoto, ki je znana daleč po okolici. Pa kaj pravim: po okolici? Koder koli beró Slovenci ali tudi Neslovenci ginljivo povest o Juriju Kozjaku, povsod beró tudi o Brezji, ker se vrši v njem celó dvanajsto poglavje.

Zdaj mislim, bote vedeli, kje in kakovo je tisto Brezje, v kterem sem se bil naselil ob najresnejših postnih dneh. Morda sem se predolgo mudil v tem kraji. Pa naj se radi tega nihče ne jezi. Moral sem bralcem pokazati, da bodo vsi vedeli, od kod sem se podal na pot, sem moral ta kraj kolikor toliko popisati. Da ne bom čitateljeve potrpežljivosti dalje mučil, hočem pa precej začeti pripovedovati, kdaj, kako in kam sem se bil spustil na pot.

Minuli so bili veliki prazniki. Odpraznovali smo bili tudi že bližnji sopraznik — in prišla je bila po nekod tako težko pričakovana praznična sreda. Vreme se je držalo kislo in tam pa tam se je ponizlavo vlačila ob tleh gosta megla. Kos je nekako nezaupljivo žvižgal tam v gozdu svojo jutranjico in kukavica je s hriba boječe pošiljala v dolino svoj enakomerni „kuku“. Vse je slabo kazalo. Zdaj sem se spomnil prijatelju dane obljube, da ga bom v praznično sredo obiskal ali pohodil. Kaj je bilo storiti? Bil sem res v zadregi nekoliko časa, ali kmalu me je rešila iz nje misel, da obljuba dolg dela. Kar brž sem vzel iz kota dežnik, da bi ga razpel, ko bi prišla kaka sila, pa sem jo ubral od hiše gor proti severni strani po gladki kolovozni poti. Rujavi prah, ki se mi je dvigoval spod nog in se silil na čevlje in obleko, pa me je prisilil, da sem sklenil kreniti na stransko stezo, kar sem tudi storil in česar se nisem potlej prav nič kesal. Saj se je za plačilo tako lepo spremenil svet okrog mene in pod menoj. Mesto s prahom nastlana je ozka stezica z drobno okroglo travo, ki se kakor živa zmiče izpod podplatov. Ob straneh sem imel poprej mrtev plot, zdaj me pa na levi in desni med grmičjem pozdravlja brez števila cvetic s svojimi pisanimi glavicami. Za gabrovim parobkom tik mene razsuto je vse polno belega jagodnega cvetja, izmed kterega se na več krajih ponosno dviguje rumeni regrat, češ: ker se ne morem ponašati s tako lepim in dobrim sadom kakor jagode, mi je Bog pa glavo nasadil na višji vrat. Pri stezi čepi v travi nedolžna marjetica, ki se tako ljubko nagiblje proti sosednji vijolici, kakor bi jej hotla razodeti svoje največe skrivnosti. Na drugi strani pa kaže v senci za bivšim visocim mravljiščem svojo lepo čašico še pomladanski jegliček in iz bliž-

zveličanje iz najskrajnejega kotiča. — Zabavna društva, ki bodo odvračala zlo in podajala udom primerne zabave, vstanovljati bode treba povsodi, kjer bomo hoteli spodbiti tla malovernosti in ostaviti nravno kugo. Zato je stotere hvale vreden mož, ki zna tako društvo oživeti in ga prav voditi. Kdor je imel kedaj priliko opazovati od blizu gibanja takega poštenega društva, zna tudi ceniti njegov pomen. — Zato bi dobro bilo, da bi to opozorjevanje ne ostalo samo na papirji, ampak vtisnilo se v spomin takim možem, ki zamorejo kaj storiti. Tako potrebo imamo v Ljubljani, kjer katoliška družba sicer blagodejno vpliva, a utegnilo bi jej še marsičesa manjkati. Zlasti po malih mestih bi se dala ona nemarnost za verske zadeve in cerkvene dolžnosti pregnati z nepresiljeno katoliškim društvom. Gg. duhovniki lahko mnogo storé, toda kazalo bi le bolj posredno vzbujevati in voditi taka početja, kajti naravnost v zabave, n. pr. plesne vtikati se pač ne more in ne sme duhovnik. Preveč tesnoprsne pa bi rad potolažil pri tej priliki, da naj nikar od strahu ne trepetajo, ako se v takem poštenem društvu v navzočnosti starišev napravi kak ples. Tako je bilo vedno in tako tudi bode. Česar mladini ne dovolite radi, to si dovoli sama. Se vé, da greh se lahko ob taki priliki dela, a dela se lahko povsodi, tudi pri sv. maši; večidel je pa taka zabava mnogo bolj nedolžna (razume se, da v prej omenjenih razmerah), nego se navadno misli. Skrbite le zato, da bodo obiskovalci takih zabav ravno tako radi hodili v cerkev, pa smete spati brez skrbi. — Med kmeti je takih društev manj potreba, ker navadno ni vzajemnega življenja in ker spehan kmet ne išče zabave drugodi, kakor pri kozarcu. Bralna društva z lastno sobo, kjer bi se dobilo kaj mokrega za suho grlo, bi se gotovo vdomačila po slovenskih vaseh, ako bi se možje hoteli lotiti s prva sitnega dela.

Kar je še vredno učiti se od naših nasprotnikov, je bojevanje v vednostnih, političnih in osebnih bojih. V takih moramo rabiti vse dovoljene in poštene pomočke, da odbijemo napade in pokažemo napadniku, kodi da se gre domu. Dan za dnevom vidimo in čitamo, kako da se dajo naše najsvetejše naprave smešiti. Smešiti znajo nas dobro, to moramo priznati. Zakaj da bi klina ne odbivali s klinom? Ali je v nasprotnem taboru vse tako nebeško, da bi se ne dalo smešiti? Se vé, da to je kaj druzega! Spoved in sv. obhajilo itd. sme vsakdo smešiti: a naj kdo smeši politične, sodnijske, zdravniške naprave, kmalu ga pozdravi mož z bajonetom. A vsaj v onih mejah, kjer nam ne more priti sodnija do živega, tam bi morali rabiti to orožje brez usmiljenja. Ironija, satira, sarkazem — te puščice zadenejo gotovo in našima poštenima šaljivima listoma bi bilo edino to želeti, da bi znala bolje najti stran, kamor je treba meriti. — Upam, da se bodemo tudi tega orožja privadili in pokazali, da potrpimo radi osebne nepovoljnosti, a nikakor ne takrat, kader je v sramoto kaka svetinja našega naroda. One, ki imajo kaj satirične žile, bi vljudno povabil na delo, pa h krati opomnil, da je satira najbolj revna stvar na širnem slovstvenem polji, ako je preveč zvita in nerazumljiva in otročja. V onem minulem „zavitarskem“ boji se je bil spravil nekdo na tega konja, pa ne vem, je li bil prav srečen ali ne.

Ne morem pa si kaj, da ne bi priporočal še drugačega bojevanja, kakor sem si ga želel v ravno poprej omenjenem boju: Dostojnega, plemenitega, mirnega obnašanja in izraževanja v pisavi. Z izrazi, ki dišé po jezi in zaničevanji, kažemo le svojo slabost in to vzbudi rado misel, da nam manjka stvarnih razlogov. Zato priporočam prav toplo pisateljem našim, kader se bojujejo za stvar in ne za osebo, naj bi pisali kolikor mogoče mirno. Proti mirnemu odgovoru je videti strasten napad kakor razdraženo kuže, ki se zaganja v mirnega potnika. Previdnost in premišljenost naj razsodí, kedaj je pisati pikantno, zbadljivo, zanimivo, z zasmehovanjem in kedaj mirno, stvarno.

Pameten človek zna vedno kaj povedati in pametna beseda najde vedno poslušalca. Ako bi ti, vneti moj čitatelj, kader si v kaki družbi ali na sprehodu ali pri kakem opravilu porabil vselej priliko, da pridobiš za resnico in pravico kakega človeka, množila bi se naša stranka in krepila tako, kakor se je pred nekterimi leti nasprotna. Take prilike ne smemo nikdar zamuditi. Saj jezik imamo vedno saboj in mazati ga tudi ni treba za vsak posamezen slučaj. Toraj le na dan s pametno besedo! Za kaj se gre, kaj da hočemo, kaj da smo, kaj je katoliško prepričanje, zakaj da se moramo potegovati zanje, glej, da ne zmanjka lahko govorjenja. Podučujmo vsak v svojem krogu in po svojih močeh. „Veda je moč“ je rekel Bakon Verulamski, tedaj skrbimo, da bode vsaj vsakterega obližje, ktero mu je mogoče podučevati z izgledom in besedo, vedlo, kaj je prav, kaj dobro, kaj resnično.

Tako bi ti utegnil našteti še mnogo enakih studencev, iz kterih zamoremo zajemati sile, da za nas delujejo. Toda poglavje je le majhen del v celi knjigi in jaz ljubeznjivemu bralcu nisem hotel podati več, nego za sedaj samo eno poglavje. Tedaj se nikar ne čudi, da gre to poglavje proti koncu, kakor je šlo zmirom, ker nima rakove natore. Sicer me pa navdaja ne preveč laskova misel, da si vesel tega konca, kterega si dobil še le v trikrat tretjem odstavku. A tako hitro se še ne ločimo. Kakor neusmiljen upnik svojega dolžnika skuša izmolzti do zadnjega, izmolzel bi tudi jaz rad iz tebe vse sile, vse moči, da bi jih kot vesten fizik in računar del na tehtnico. Tehtnica, to je — osoda katoličanstva in v naši ožji domovini osoda vernega Slovenstva. Na to tehtnico, t. j. na to torilo, na to tehtnično skledico bi rad, da bi ti položil vse svoje sile. Da bodeš pa to mogel in hotel, moraš postati najprej mož, ki ima moči samo ene vrste. Ne da bi na pol imel katoliške, na pol liberalne, na pol indiferentne, ki so samo mrtve. Ne, marveč vse moraš obračati v enomer, na eno stran, t. j. proti nebu po oni poti, ki nam jo kaže katoliška cerkev. Potem, ako bode tako v tebi vse s cela, vse zbrano in združeno v enem namenu, potem bodeš postal mož, postal značaj, ki v tehtnici veliko zaleže. Le polovičarstva ne, le zložnosti ne! Da, tudi zložnosti ne! V vesoljstvu je vse tako natanko spojeno in vravnano med seboj, da ti niti roke enkrat ne prizdigneš, še manj pa jezika, da ne bi se to poznalo v vesoljstvu. Najmanjše tvoje dejanje za dobro stvar ima posledice, ima vspeh. Nikar se tedaj ne odteguj delu! Ako nisi ravno zeló potreben počitka, raje obrni čas za delo in med tem, ko bi čas zapravil z ničvredno nepotrebno zabavo, raje delaj. Poznalo se bode to delo v vesoljstvu, poznalo v torilu katoličanstva in bliščalo se v zasluženi krasoti na sodnji dan, plačilni dan. Glej, fizika peča se z ravnotežjem sil in kaže zakone, kako sile prehajajo iz gibanja v ravnotežje. Fizika, ktero sem ti do sedaj razkladal, je fizika zgodovinskih ali človeških sil. Tudi te se gibajo, a pri tem skušajo priti v ravnotežje. Ravnotežja tukaj ni, na zemlji ga ni. V ravnotežje se bode povrnilo vse na sodnji dan in takrat še le bodo izvršili se vsi zakoni naše fizike. *L.*

Politični pregled.

V Ljubljani, 30. julija.

Notranje dežele.

Kako malo takta da imajo ***moravski nemčurji,*** dokazali so v nedeljo pri poslednji seji v deželnem zboru; ko je namreč cesarski namestnik grof Schönborn govoril, se je vsa levica v deželnem zboru demonstrativno vsedla, kar pa ni kar nič oviralo, da so mu narodnjaki večkrat zaklicali med govorom „vyborně“ (izborno). Če se na položaj levičarjev ondi ozremo, moramo priznati, da ni bil še nikdar tako žalosten, kakor je ravno sedaj. Več kakor sto nepostavnosti očitali so grofu Schönbornovi volitvi, nadjajoč se, da bo cesarski namestnik na to meni nič tebi nič puško stran vrgel in odstopil. Toda zmotili so se; kajti niti jednega očitanja niso mogli stvarno dokazati in se je zarad tega njegova volitev izročila deželnemu odboru v preiskavo.

Predarlski deželni zbor, ki je po svoji večini odločno konservativen, pričel se bo na 11. avgusta. Konservativci imajo poleg svoje večine tudi še virilni glas knezoškofijskega generalnega vikarja in pa dva glasova iz mestne kurije na razpolaganje. Iz kmečkih občin pripada vseh 14 glasov konservativni stranki. Liberalci imajo le štiri poslance.

Z vpeljavo hrvaščine po dalmatinskih uradih za uradni jezik na ***Dalmatinskem***, kakor so ga letos zahtevali narodni poslanci v dalmatinskem deželnem zboru, jeli so se pečati tudi svetovni listi. Žal, da se je eden teh vsedel strankarskemu zavijaču na limance, ki ga je napačno podučil. „Temps“ v Parizu izhajajoč velik francosk list pravi, da zahtevanje dalmatinskih Slovanov izvira iz narodne prenapetosti, ki se ne da opravičiti ne po velikosti narodnega bogastva, ne po razvoju omike. Dalje pravi slabo podučen „Temps“ da, ko bi Dalmacija ne imela laških primorskih mest, ji še skoraj obstati ni mogoče!“ Iz vsega se vidi, da je omenjeni članek pisala zlobna roka, ki je Slovanu neprijazna, „Temps“ pa razmer ne pozna in je le slabovoljnemu dopisniku svoje predale odprl. Zato pa tudi ne bo zameril, ker ga ruski v francoskem jeziku pisan in v Belgiji izhajajoč list „Nord“ nekoliko boljše poučuje o Dalmaciji in njenih razmerah. „Nord“ pravi, da je čisto naravno, če Dalmatinci, kterih največja večina je slovanska, t. j. hrvaško-srbska, zahtevajo toraj jezik za uradni jezik, ki ga ta večina govori, t. j. hrvaški jezik. „Temps“ se dalje ozira na kulturni razvoj, o kterem je pa, kar se dalmatinskih Hrvatov tiče, popolnoma napačno podučen, in iz tega namena za Dalmatince svetuje nauke in posledice, kterih bi se v domači deželi z vsemi štirimi branil.

Cesarska naša rodovina biva sedaj, kakor navadno vsako leto v vročem poletnem času v preprijaznem Ischlu, majhinem pogorskem mestecu na Gorenje-Avstrijskem. Tjekaj se bo podal nemški

---

njega grmiča ga gleda malo višja veternica. Nekoliko korakov naprej prikaže se že ocvetelo redko vresje, med njim pa kopica krasnega črnilca družečega se z rudečimi petelinčki in še malo naprej skriva bledi mlešek pod posekano drevesce svoje žolto cvetje, kakor bi ga bilo sram se pokazati drugim tovarišem.

Kako dobro dene to človeku! Tako pazno se oziram po prelepem cvetji, da veliki komarjev roj pred saboj še le potem zapazim, ko se mi je že nekaj teh malih nagajivcev v obraz zaletelo. Z ruto potegnem po obrazu, pa hitim dalje, da bi se tem preje odkrižal nadležnih spremljevalcev. V tem se pa izgubi pred mano pritlično grmičje in prikažejo se visoke bele breze. Skozi ravno ozelenele vršičke pihlja jim lahka sapica, ki jim veličastno pripogiblje šibke vejice proti zemlji. Strmeč zrem okrog sebe. Pogled obstane na veliki brezi, bolj na samem stoječi. Nekako čudni občutki me spreleté in v sebi začujem skrivnosten glas: to si ti. Saj tudi ti rad samuješ. In kakor vrši veter po vejah te breze, da se na vse strani zibljejo: prav tako tudi v tebi večkrat potegne dušni vetrič, da se nagibljejo tvoje misli zdaj sem, zdaj tja, dokler ne najdejo trdnega podporišča v primernem predmetu; in kakor ima breza po vsem svetu raztresene sestrice, tako imajo tudi tvoje misli znanje povsod, ker so že tolikrat preletele vso zemljo. Beli nedolžni lub tega drevesa bodi ti vzor in po njegovi trpežnosti ravnaj se tvoj značaj.

Počasno stopam dalje, po glavi pa se mi podi misel za mislijo. Zdaj mi stopi pred oči prva pot, ktero sem storil od doma v to brezje še v sami srajčici, držeč se varno maternega krila. Tačas še nisem poznal tega drevja, ali ko so mi dobra mati povedali ime ter djali, da se po tem drevji nazivlje moj rojstni kraj, sem si to dobro zapomnil in shranil kot dragocen zaklad v svojem spominu za večne čase. Kdo se bo čudil, da mi je od tiste dobe breza tako priljubljena?

Spet se pomaknem nekaj korakov naprej in v novič se ozrem po zelenem brezji, ki je spodaj zavito v tako lepo nežno oblačilce. Med tremi brezami zapazim precej velik zapečku podoben kamen. Spet znano mesto! Tjekaj sem v otročjih letih bos tekel s svojo sestrico in sosedovo Anico, ki je hodila k nama v vas, da smo napravljali v brezji na tem zapečku prodajalnico. Tamkaj smo prodajali razno blago za srajce in krila, igle za šivanje, kavo s sladkorjem in poper za dišavo. Tkanina nam je bilo orumenelo in orujavelo brezovo listje, ki je bilo po sredi tako lepo pikasto. Igle dobivali smo na nizkem borovci, krajše pa tudi na njegovi sosedi smrečici. Kavo smo rezali iz surovega želoda, sladkor smo si mislili v otrdelih smolnatih kapljicah, popra pa smo nabrali kolikor smo hoteli, po kosmatih brinovih vejah. Merili smo to robo v želodove skledice, tehtali v tehtnici narejeni iz pokrovcev posodice, v kteri se hrani svetilno mazilo za čevlje in plačevali smo blago s papirnatimi tolarji. Kdo vé, kolikokrat smo vse to premerili in pretehtali ter poprodali drug druzemu, potlej pa zložili spet na kamen in v novič kupovali! Nedolžna je bila igra in vendar tako prijetna. Srečna otroška leta!

Toliko da izginejo ti spomini, pa stopijo drugi na njihovo mesto. Spomnim se, kako sem pasel krave. Več nas je bilo na paši. Igrali smo se in skakali okrog krotke živinice, kakor obletavajo pisani metuljčki v jutranjih solnčnih žarkih dišeče cvetice. Ko smo se naveličali igrati, začel je kdo kaj pripovedovati ali pa smo popraševali drug druzega, če ve kje za kakove tiče. Enkrat vem, da je vprašal prvi Tičkov Francelj, Drogovega Videta, koliko tičev

cesar 6. avgusta, kjer se bo do 7. avgusta pomudil. Taistega dne popoludne odpeljal se bo zopet proti domu.

Josifinum, t. j. akademija za vojaške zdravnike, kakor je bila na Dunaji do splošne preosnove avstrijske vojske, vstanovila se bode zopet in sicer že letošnjo jesen. Misel porodila se je v vojaških višjih krogih po dokončani bosniški vojski, kjer so se vojskovodje vsi tako izrekli, da sedanji vojaški zdravniki v reservi ne zadostujejo zahtevam, ktere se jim stavijo v vojskinem času. To pa ne morda vsled pomanjkljivega znanja, temveč vsled prepovršnega poznanja vojaka in njegovega življenja, s kterim v mirnem času nimajo nobene dotike. Misel o pravem času in na pravem mestu sprožena je dozorela; posvetovali so se v navzočnosti vojnega ministra Dunajski izvedenci v zdravniškem oziru, kakor sta profesorja Billroth in Braun. Vrhovni štabni zdravnik Podrazky je pa izdelal načrt za oživljenje Josipinišča. Učiteljstvo imenoval bo cesar sam iz najboljših sedanjih vojaških zdravnikov, in bodo stali na enaki stopinji s profesorji na univerzi. Načelnik zavoda bo kak general-štabni zdravnik ali pa vrhovni štabni zdravnik I. reda. Za vojaško izobraženje namestil se bo pa ondi kak stotnik, ki bo imel ob enem tudi administracijo. Zavod bode imel štiri letnike, v vsakem po 50 gojencev, ki bodo deloma plačevali, deloma se bodo pa tudi brezplačno sprejemali. Po dokončanem četrtem letu imenovali se bodo za doktorje in bodo vstopili v vojsko za nadzdravnike. Dalje bo Podrazky izdelal tudi naučni načrt, ki bo sličen onemu na medicinski fakulteti.

Vnanje države.

Da se bosta *avstrijski* in *ruski cesar* v teku letošnjega poletja obiskala, se je zopet jelo govoriti. Iz Rusije dohajajo namreč novine, da se bo ruski car iz Gačine naravnost podal na skrajno rusko-avstrijsko mejo v mestice Granica, kjer se bota sešla z našim cesarjem. Iz Granice, pravijo, da se bota podala v Varšovo in od ondot pa v Aleksandrovo, kamor mislijo, da bo tudi nemški cesar prišel. Nekaj kaže, da bo, kajti železnico med Varšovo in Granico že sedaj orožniki skrbno čuvajo in jo inženirji preiskujejo, če li je zadosti trdna, ali ni kje spodkopana in z dinamitom podsuta itd. Ruska vlada jela je za varnost skrbeti, toraj vse kaže na bodoče potovanje cara Aleksandra. Čuječnost policije je silna po Varšovi; kdor se jim le količkaj sumljiv zdi, takoj ga spravijo pod ključ. Ni še davno, kar so zaprli dva sodnika in že se zopet poroča, da so ondi prijeli oskrbnika Varšovske sodnije, Čičerina, ki je sumljiv sporazumljenja z nihilisti. V resnici žalostne razmere za vlado ruskega cara, ako se že njegovi lastni uradniki, politični in sodniški proti njemu zaklinjajo, ko bi še sami največ morali na to gledati, da se kolikor mogoče zarote zatirajo. Bardevski, ki je bil do sedaj mirovni sodnik, je rekel pri prvem zaslišanji: „Kaj hočete, morda da naj zvesto služim dinastiji Romanovov? Zadosti že smo prestali sramote in sužnosti po nji!“ Ako je tak že zelen les, kaj naj se pričakuje od suhljadi?

Nekako štiri tedne bo, kar smo poročali, da bodo *poljski rodoljubi v Poznanski* napravili svoje društvo za obrambo narodnih pravic. Sedaj so vse priprave dovršene, in omenjeno društvo pričelo je svoje delovanje v nedeljo 27. t. m. Društvo je ondašnjim po pruski vladi brezobzirno in neusmiljeno zatiranim Poljakom zelo potrebno, ker se tem Slovanom v narodnostnem oziru še mnogo slabeje godi, kakor se je godilo njega dni avstrijskim Slovanom pod nemško-liberalno vlado. Narodni zastopniki, kolikor jih imajo v pruskem državnem zboru so v toliki manjšini, da je njihova beseda vedno le glas vpijočega v puščavi. Narodno duhovščino, posebno pa še katoliško, preganjajo in po ječah vlačijo. Kdor izmed duhovnov hoče zvesto spolnovati svoje katoliške dolžnosti, tvega svojo osobno prostost, ako se mu ne zdi primerneje, da pobegne v Avstrijo ali kam drugam, kjer bolj pravica vlada, kakor pa na Pruskem. Nadškofijski sedež Poznanjsko-Gnezenjski je prazen že blizo deset let, njegov lastnik kardinal grof Ledohovsky pa si ne upa tjekaj iz Rima. Ječa ga čaka za zvesto spolnovanje svojih dolžnost, kakor hitro bi se na domačih tleh pokazal, kjer sedaj pruski orel zapoveduje. Po šolah jim zatirajo materni poljski jezik; po uradih so pruski uradniki gluhi za težnje pod silo bremena že komaj dihajočega poljskega kmeta. Ako prideta Prus in Poljak pred sodnijo, govori se Prusu pravica v maternem jeziku, Poljaku v tujem, njemu nerazumljivem nemškem jeziku. V očigled takih in še večih krivic, o kterih se inostrancem še ne sanja ne, čutili so rodoljubi na Poznanjskem živo potrebo osnovati si društvo, ktero bo po svoji moči ubogi zatirani narod podpiralo in mu po mogočnosti do njegovih pravic pomagalo.

Nemčija je začela iz Berolina izganjati ondi živeče Ruse. Dotičnih število presega že stotine in vsak tak pomilovanja vreden človek dobi od policije poziv, da mora v toliko in toliko časa Berolin zapustiti, ne da bi se mu povedalo zakaj. Mnogim tako izgnanim se je to primerilo, ki so že leta in leta ondi živeli in so si ondi tudi premoženje pridobili. Nektere je nemška policija celó izgnala, ki so bili ondi rojeni, in kterih stariši so že pred leti in leti v Berolinu živeli, pa niso prosili za nemško podaništvo. Kdor je pa sedaj v teku letošnjega leta za tisto prosil, ga ni nihče dobil, naj bi bil tudi bogat trgovec. Kaj Nemčija s tem namerava, nam pač ni jasno in to tim manj, ker je ravno sedaj politična prijaznost med državama kakor tudi osobna prijaznost med cesarskima dvoroma silno velika. Ako se ne motimo, meni Nemčija na ta način socijalno stališče v nemški državi nekoliko pomesti, ker so vendar le ruski priseljenci ondi večinoma rokodelci ali pa branjevci, nekaj je pa tudi malih trgovcev. Ljudje prvih dveh vrst so pa socijalnim razmeram nad vse pristopni. Druzega vzroka vsaj bi ne vedeli.

Na *Laškem* je stopil raz političnega odra v tih kotič zasobnosti hud „irredentar“, predsednik laškega senata, Techio. Še nam je v spominu, kako je udrihal v svojem slavnostnem govoru ob smrti pesnika Prati-ja, ki je bil pod avstrijsko vlado na Laškem rojen, naravnost po Avstriji in javno oznanjeval priklop avstrijskega Primorja in Tirolov k laškemu kraljestvu. Laški vladi se je tedaj jako mudilo, da je avstrijskega poslanca prosila, naj nikari ne zameri zaradi govora Techi-jevega; mož je namreč že star in ne vé, kaj govori. Avstrija je razžaljive besede tudi v tem smislu sprejela. Med tem so pa okoliščine nanesle, da se je Techio naveličal javnosti in je prosil za pokojnino, laški prvi minister Mancini mu pa namesto tega piše jako prijazno pismo rekoč: „Danes prejel sem vaše pismo od včeraj, ki me je silno žalostno iznenadilo. Sklicujem se na vaš patriotizem in vas prosim, da svoj sklep zavržete. Visoka starost in slabotno zdravje zadrževali ste me, da vas nisem še enkrat obiskal, preden ste se odpeljali v Benetke, toraj sem še le danes zvedel vaš sklep, da nameravate zapustiti visoko službo, ktero ste s toliko častjo toliko let opravljali. Nadjam se pa vendar-le, da vas bo prošnja prvega ministra še bolj pa ona vašega prijatelja omečila, da si bote premislili in korak opustili, ki bi bil ravno sedaj naši stvari na škodo.“ Kaj pa je to? Tako ne piše ministerski predsednik na umu oslabelemu starčeku, tako se piše možu, s kterim se pisalec v mislih popolnoma strinja in vendar Mancini vganja politiko Avstriji prijazno! Sedaj bo vsaj Avstrija vedela, pri čem da je, oči se ji morajo saj gotovo odpreti — tudi na Primorji!

Strah pred kolero posebno na *Lahe* silno upliva. Takoj iz začetka, ko so se prvi slučaji na Francoskem prikazali, zaprli so svoje luke in železnice za vsako iz Francoskega tjekaj dohajajočo blago, čemur se ne bo nihče čudil in se jim tudi zameriti ne sme, kajti v tem oziru je vedno boljše več skrbljivosti, kakor pa manj. Toda Lahe je do skoraj „hermetičnega“ zaprtja domačih mejá proti Francoski bolj kupčijska zavist, kakor pa skrb za ohranjenje zdravja v deželi nagibala. Da se ne motimo, kdo zna kako, ako si upamo to trditi, dokaz zdi se nam na novo vpeljana petdnevna kvarantena, ki jo je Laška napravila ob avstrijski meji za pridelke in blago, iz naše države tjekaj prehajajoče. Pred tremi dnevi imeli smo dotični telegram, da je laška vlada zaukazala za vsako iz Avstrije preko Brennerja, Pontebe in Kormina prihajajoče blago iz Avstrije petdnevni kontumac in v Avstriji vendar-le ni nikjer kolere. Čemu toraj taka nadlega za trgovino, ki jo le ovira namesto pospeševati jo. Nič druzega, kakor nevošljivost tirala je Lahe do omenjenega ukrepa, da bi našim izdelkom pot zaprečili na Laško in tako svojemu blagu večjo vrednost in ceno pridobili. Nadjati se je, da se od strani naše vlade ne bodo opustili koraki, ki bodo to nedostatnost prej ko prej odpravili in našemu blagu zopet prosto pot, ki se mu je prav iz nagajivosti zaprla, pripravili. Nič bi ne rekli, ako bi se bila po našem cesarstvu kjerkoli že nevarna kolera javila; toda do sedaj je ni bilo drugod, kakor nekaj malega po Ogerskem Banatu okoli Temešvara in še ta je bila takozvana kolera nostras, ki se tu pa tam posebno po vročih krajih vsako poletje pokaže. Toraj od laške strani nevošljivost zapira meje naši trgovini in ta se mora odstraniti.

Kakor lansko leto, tako se bodo tudi letos zbrali v začetku jeseni v *Kodanji* ruski car in cesarica po dokončanih vojaških vajah v Ruskopoljski, ter se bota iz Varševe tjekaj peljala. Ob enem prišla pa bota tjekaj princ in princesa Waleška (angleška) in pa vojvoda in vojvodinja Cumberlandska, kjer se bodo o družbinskih razmerah posvetovali.

Z *egiptovsko konferenco* in časnikarskimi poročili o njej, godi se tudi tako, kakor z vsako važno politično zadevo. To, kar je bilo včeraj črno, je danes belo; kar se danes za pozitivno proglasi, izdá se jutri z največo gotovostjo zopet za negativno. Minuli teden pisali so, da bodo morda še meseci in meseci pretekli, preden bo kaj sadu videti; dva dni pozneje se je stvar zasukala in že se je govorilo o velikih vspehih, ki so jih menda na konferenci dosegli. Tretji dan je bilo zopet vse preklicano in četrti dan se je zopet vse potrdilo, kar je bilo popred zanikano. Z besedo: ako bi človek lažnjivim poročilom, ki v tej zadevi iz Londona prihajajo in se vsa v tem strinjajo, da kar je bilo včeraj črno, je danes belo, verovati hotel in bi jih dosledno in pazno čital, mora se mu zmešati!

---

je že našel. Temu pa se je tako čudno zmračilo čelo, zganil se je, kakor bi ga kaj speklo, in iz ust so mi prišle otožne besede: „Za neke kose vem na obsekanem gabru, pa jih bodo mravljinci snedli predno se ugodé, ker sem doma pod streho za-nje povedal.“

Nesrečneža brž nekoliko poobžaljujemo, potem pa vpraša Krtinarjev Nace Tičkovega, za koliko jih on vé. Ta pa se zasmeje in odgovori: „Tiček vé za vse tiče, najbližnji pa so v onem-le brinji, le za njimi rini!“ Njegov tovariš pa je pridejal: „Drugi so pa na oni brezi, če češ, pa na-njo lezi.“ Pri teh besedah pa smo se vsi zasmejali; tekli res vsak k eni brezi in jeli na-njo plezati. Na vrh prišedši smo se začeli pa ujčkati in klicati po imenu krave, da bi nas videle. Še zdaj mi je dobro v spominu, kako sem glavo nazaj držal, kadar sem pokolačil za saboj vršiček in kako milo sem gledal proti nebu potem, ko se je breza jela ravnati, ter želel, da bi me ta vršiček porinil v nebeške višave.

(Dalje prih.)

Izvirni dopisi.

V Zalogu, 29. julija. Na dopis iz „Poljske fare“ v Vašem cenjenemu listu štev. 172 od 28. t. m. Vam poročam, da iz zanesljivega vira vem, da je naš g. župan že zdavnej za razpis novih volitev pri c. kr. okrajnem glavarstvu prošnjo vložil. Čudno je, da trohica nezadovoljnih tako za nove volitve priganja. Pomagalo ji to tako nič ne bo, ker bode zopet sedanji g. župan voljen, kteri je za blagor občine že veliko storil in je tudi, razun omenjenih, vsem občanom priljubljen. Zakaj je pa srebrni križec s krono dobil, ako ne za svoje zasluge? Brez zamere!

Iz Celovca, 29. jul. Zmagali smo v Kotljah, v Škocijanu, v Št. Vidu, v Galiciji, v Žitari vesi — Velikovškega okraja; nadalje v Medgorjah, v Šmarjeti — Celovškega okraja. Propadli pa smo v Kotmari vesi, v Vatrinji, v Žihpoljah — Celovškega okraja. Iz gorenje Koroške nimamo nič poročil.

Iz Celja, 29. julija. Sodnijska obravnava Celjskega gosp. opata zoper pet slovenskih môž je končana, sodnik Nadamlensky je izrekel svojo razsodbo: G. Likar je obsojen na 8 tednov, gg. Lipovšek in Martin Žnidar vsaki na 4 tedne zapora; Ameršek in Fr. Kodela sta nekriva. Nemški liberalci v Celji triumfirajo. G. dr. Sernec, zagovornik zatožencev je v svojem govoru dokazoval, da so priče — nad 40 jih je bilo — vse potrdile, kar je stalo v prošnji — ne v tožbi! — Celjskih kmetov do preč. kn.-škof. ordinarijata. Nerazumljivo nam ostane pri ti stvari prvič to-le: da je g. opat smel uradno mu od škofijstva poslano pismo izročiti svetni sodniji in da je rajše svojo čast skušal rešiti po potu sodnijske obravnave ter tirati pred sodišče brezštevilno prič, kakor da bi se bil v službenem pismu prečastitemu škofijstvu nasproti zagovarjal. Obsojeni so rekurirali do okrožne sodnije. Velika dvorana, v kteri se navadno vršijo le porotne sodnije, bila je včeraj vsa napoljena mestnih zagrizencev, ki so se posmehovali mnogoterim pričam, ktere niso govorile v smislu liberalcev in z veliko navdušenostjo sprejeli trdo in ojstro razsodbo zoper slovenske može. Vsi dogodki zadnjih dni pa dokazujejo prav živo, da imamo po spodnje-štajarskih ponemčenih mestih in trgih živeči Slovenci silno mogočne, strastne in brezobzirne nasprotnike; treba nam je toraj biti opaznim na vse strani, da ne zgubimo zraven politične veljave tudi še osebne prostosti.

Iz Celja, 29. julija. (*Celjski liberalci in šola šolskih sester.*) Mnogo truda je stalo, dokler je bilo mogoče, v Celji ustanoviti dekliško šolo za slovenska dekleta. Od prvega začetka sem, so njo pisano gledali naši liberalci ter se prizadevali, njeno veljavo kolikor toliko zmanjšati. Kakšno veselje, ko se jim je začetkom lanskega šolskega leta posrečilo, nektere učenke iz nje izvabiti, da so prestopile v mestno, trdo nemško dekliško šolo! V teku zadnjih dni so pa našli celó dva naglavna greha, kterih se je vdeležila imenovana učilnica in jih je že raztrobil organ Celjskih framasonov po celem mestu. In kakšna sta ta 2 greha? 1. Učenke iz imenovane šole so molile; zakaj neki? da pri volitvah v Celjski okolici zmagajo pošteni, krščanski Slovenci! Za božjo voljo! to je že greh, zaradi kterega se mora ta šola zapreti. 2. Deklicam iz sesterne šole so se dajala pisma, v kterih so bila vabila na može v Celjski okolici, kedar se je imel sklicati kakšen shod. — Čeravno dekleta in učiteljice niti vedle niso, kaj

je stalo v onih pismih; že to je grozna hudobija, da otroci sploh sprejemljejo in prenašajo pisma svojim starišem. Dobro vemo, da če bi bilo v rokah Celjskih liberalcev, bi rajše danes kakor jutri zatrli imenovano šolo. Iz tega pa tudi lahko sprevidi vsak pameten Slovenec, kakšna sreča za Celjsko okolico, da imamo od vseh liberalnih šolskih oblastnij neodvisno slovensko dekliško šolo za Celje in Celjsko okolico. Naj nam liberalni šolski sveti tudi zatrejo ali ponemčijo fantovsko šolo v Celjski okolici. Naj si prizadevajo, germanizirati naše mladenče: dokler obstoji dekliška šola pod vodstvom šolskih sester, se ne bo posrečilo nemškutarjem ponemčiti naših deklet, prihodnjih žen in slovenskih mater! Vse Slovence pa, ki so v stanu, darovati kakšen znesek, zdaj javno prosimo naj pripomorejo „Katoliškemu podpornemu društvu“ v Celji, da bo velike stroške, ktere mu prizadeva vzdrževanje imenovane šole, moglo prenašati tudi v prihodnje. To društvo podpira ob enem tudi revne slovenske fante iz okoličanske šole s hrano in obleko in je gotovo vredno zdatne vsestranske podpore.

Domače novice.

(Danes naznanjenega občnega zbora „slovenskega čebelarskega društva“) ni bilo, ker ni zborovalcev toliko vkup prišlo, da bi bil zbor sklepčen.

(Preoblekli bodo) 11. avgusta v tukajšnjem nunskem samostanu štiri samostanske kandidatinje in sicer gospodičine: Josipino Praprotnik-ovo in Ano Žagar-jevo iz Ljubljane, Terezijo Riharjevo iz Polhovega Gradca in pa Leonoro Hörmer-jevo iz Lavisa na Tirolskem. Prve tri gospodičine vstopile so z izpitom zrelosti za javne ljudske šole in so ob enem iz slovenščine in nemščine izprašane otročje vrtnarice.

(Petnajst c. kr. poštnih uradnikov) delalo je izpit iz telegrafije. Med temi pripoznala je izpraševalna komisija štiri za „odličnjake“, 10 zmožnih, enega pa nezmožnega telegrafije.

(V nedeljo pri sv. Jakobu) ni bila „Krönungsmesse“ Mozartova, kakor je bila govorica po Ljubljani — znabiti k sreči ne, ker mojstri cerkvene godbe se nič kaj dobro o ceni tega proizvoda ne izrekajo. Najpohlevniši pravijo: „Nicht das beste Werk Mozart's“.

(Kakor se čuje) po Ljubljani govorjenje, sodnijska preiskava proti anarhizma sumljivim osobam, ne bo še tako kmalo dokončana, kajti še blizo 100 prič bo neki zaslišanih poprej.

(Godovnico) zapeli bodo danes zvečer „Sokoli“ v družbi čitalniških pevcev svojemu starosti, gosp. Ignaciju Valentinčiču, ob 9. uri zvečer na Šentpeterskem predmestji.

(Največ dobička) od vse afêre, v ktero so „Sokola“ kar zviškoma zapletli, imel je „Novi Brencelj“. Med tem ko so bili politični listi po Ljubljani kar vse križem konfiscirani, pribrenčal je „Brencelj“ z novo pesnijo, po kteri je pa zopet občinstvo tako slastno planilo, da je moral iziti, kakor čujemo, v drugi, za 200 številk pomnoženi izdaji, in se je menda zopet do poslednje razprodal. Konečno je vendar kočljiva zadeva vsaj jeden dober vspeh imela.

(Postojnska jama.) Iz prijateljskega pisma posnamemo, da si občudovalci natore imenitno Postojnsko jamo sedaj lahko vsak dan proti vstopnini 2 gld. 50 kr. ogledajo, kjer goré sveče in električne luči. Vsako leto od sedaj na dalje stala bo jama odprta obiskovalcem vsak dan od 1. maja pa do konec septembra. Jako ugodno preložil se je čas vstopa od 11. ure dopoludne na 4. uro popoludne, kar se bo posebno Ljubljančanom pa tudi Gorenjcem, ki ob železnici ali blizo nje bivajo, prilegalo, kajti v enem samem dnevu se lahko vse opravi; zjutraj namreč odpelje se po železnici v Ljubljano, od ondot z nagličem v Postojno, kar se pa tudi lahko opoludne s pošto zgodi, ktera v Postojno ob $^3/_4$ na 4 prisopiha. Ondi se ogleda jama, zvečer se človek ob $^1/_4$ na 10 s pošto ali pa $^1/_4$ na 11 s kurirjem v Ljubljano povrne.

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje.)

Vlada, od ktere se zahteva, da se peča tudi s to zadevo, ne zanikava, da se nahajajo nedostatnosti, ktere se omenjajo v Pacherjevem predlogu in se v njegovem spisu „Zakonito varstvo proti obrtnim ponaredbam. Na Dunaji 1882.“ obširno razpravljajo in ktere je l. 1881 pri nižje-avstrijski trgovinski in obrtni zbornici zborujoča enkêta konstatirala. Pripravljena je zarad tega tudi in spozna za svojo dolžnost, da ukrene naredbe, ktere branijo konsumente pred goljufnim počenjanjem, pred kterim se sam braniti ne more, da olajša poštenim fabrikantom boj proti nereelnim tekmecem ter da na promet sploh v etičnem smislu vpliva.

Da pa se ta namen v istini doseže, ne da bi se na drugi strani izvozu avstrijskih izdelkov škodovalo in bi se sploh svoboda prometa na nepravičen način ne ovirala, je nepogojno potrebno, da se naprej že določi, da se postavna dolžnost, da se določi mera, število in teža, tiče le notranjemu prometu določenega blaga, naj je v notranjih deželah zdelano ali importirano.

Dalje je treba, da se določi blago, kterega se tiče ta postavna dolžnost, poznati dobro kraj, kjer so se pokazali taki primanjkljeji blaga, toraj natanko in popolno določiti a) pri kterih vrstah blaga, posebno za trženje na drobno določenega, pod pogojem gotove mere, teže ali števila, je to običajno; b) ktera prikrajšanja množine, ktera so konsumentom v škodo, se nahajajo pri posamnih rečeh; c) v čem je posebnost dotičnega goljufivega postopanja in za ktere vrste blaga in na kak način bi bilo priporočevati, da se skrbi v zakonu z naredbami.

Gledé pod a) predlaganega zakona pa je treba tudi, da sodelujejo strokovni krogi; tembolj je še to potrebno pri onem delu Pacherjevega predloga, kteri se tiče dolgosti štren.

To daje mi povod, da se na podlagi § 2 A, list c, zakona z dne 29. junija 1868, drž. zak. št. 85, obračam do slavne zbornice, da se obširno izrazi o omenjenih načrtih zakona in sicer kar se tiče prvo omenjenega splošnega zakona, osobito o vprašanji, ali bi zadostovalo, da izda zakon samo za tkanine (bombaževino, prtenino, volneno in svileno blago), ali naj velja tudi za drugo blago in ktere druge vrste blaga. Gledé tkanin naj bi se izrazilo, ali naj se tiče obligatorično naznanilo obsežnosti samo dolgosti, ali tudi širokosti. Poročalo naj bi se naposled tudi, ali in na kak način naj bi se pri določenih vrstah blaga na dopustitev takozvane meje napak ozir jemalo.

(Dalje prih.)

Razne reči.

— Zapuščina. V Lvovu 27. t. m. umrši mestni dekan Formaniosz je zapustil svojo bukvarnico, ki obsega 10.000 zvezkov in je vredna nad 40.000 gld. Lvovski višji šoli.

— Nemški cesar je podaril za poškodovance vsled povodnji po Gostinski dolini na Solnograškem 1000 mark.

— „Kar se ne stori, se ne zve“. Pred 14 leti je bilo v Pijasečni pri Brody oštir Ludovik Bandeisen s svojo iz 6 oseb obstoječo rodbino umorjen in oropan. Izmed vse družine ostala je živa le tedaj triletna hčerka Roza. Morilca, kteri je vso gotovino in druge dragocenosti pobral, niso zasledili, da si so ga skrbno iskali. Ljudje so s časom ta grozni čin že pozabili. 16. t. m. pošlje drvar Ivan Mahalčuk na smrtni postelji ležeč po duhovnika in okrajnega sodnika, v pričo katerih želi sestaviti svojo oporoko. Ko gospoda vstopita, prosi bolnik, naj zapusti občinstvo izbo, ker se hoče sam pogovoriti z došlima gospodoma. Ko so sami, se začne Mahalčuk jokati in ves v solzah izpové, da je on s pomočjo druzega kmeta, katerega pa neče imenovati, družino Bandeisenovo pred 14 leti umoril in oropal. Da bi vsaj nekoliko svojo veliko hudobijo in strašansko krivico poravnal, postavi zapuščeno siroto Rozo Bandeisen za glavnega dediča vsega svojega premoženja. Po tej izpovedbi in dovršeni oporoki umrje Mahalčuk. Hitro so zvedeli ljudje po vsej vasi ta dogodek in kmetje so se zvedano in boječe spogledovali, kdo bi bil pomagač pri umoru in ropu. Zvečer tistega dne pa najdejo kmeta Filipa Pankoviča v vrtu na drevesu obešenega. Najbrže se je, misleč, da ga je Mahalčuk na smrtni postelji ovadil, sam usmrtil in umaknil posvetni sodbi. Pred 14 leti pričeta, pa pozneje ustavljena preiskava se zdaj zopet nadaljuje.

Telegrami.

Laški trg, 30. julija. Sv. Krištof pri Laškem volil je 9 narodnih volilnih mož.

Gostinske toplice, 30. julija. Danes zjutraj došel je semkaj nadvojvoda Albrecht. Dopoludne obiskal je v opravi svojega pruskega polka nemškega cesarja; čez pol ure peljal se je nemški cesar k njemu v opravi svojega avstrijskega polka. Ob 4 popoludne je bilo obed.

Beligrad, 29. julija. Karloviški patrijarh Angjelić bil je včeraj pri kralju Milanu slovesno sprejet. Popoludne obiskal ga je kralj v paradni uniformi.

Haag, 29. julija. Holandska vlada predložila je zedinjeni kamori postavo, vsled ktere naj bi se kraljici v očigled izbornih krepkosti duha in srca izročilo vladarstvo.

Kahira, 29. julija. Pravijo, da je nekdo iz Bišarskega rodu 18. t. m. umoril Osmana Digmo.

Umrli so:

26. julija. Miha Lukač, pisar, 21 let, Križevniške ulice št. 7, jetika.

27. julija. Marjeta Spiller, poštnega sluge žena, 45 let, Križevniške ulice st. 9, jetika.

28. julija. Adela Kukla, tovarniškega uradnika hči, 1 dan, Stari trg št. 10, oslabljenje.

29. julija. Katra Navlan, postreščekova žena, 39 let, Vožarski pot.

V bolnišnici:

25. julija. Ernest Ličan, dninar, 23 let, Embolia Ateria pulmonum.

Tujci.

29. julija.

Pri *Maliči:* Josip Müller, zastopnik lista „Deitsche Wochenschrift“, z Dunaja. — Bauer, Röthel, Stalzer, Hirsch in Zuckermann, trgovci, z Dunaja. — Dr. Jurij Balmarin, iz otoka Krke. — J. vitez Jettmar, c. k. okr. glavar, iz Voloske. — Mat. Kaučič, z družino, iz Št. Jurja. — Edvard Pfefferer, c. k. gojzdni paznik, iz Kočevja.

Pri *Slonu:* Zmagoslav Heymann, trgovec, iz Berolina. — Žiga Schlesinger, trgovec, z Dunaja. — Danovan, s hčerjo, iz Trsta. — Anton Hrovatin, župnik, iz Trsta. — Štefan Kučar, župnik, s Hrvaškega. — Franc Arhar, komí, iz Maribora. — Rudolf Mahorčič, c. k. kaznilnični ravnatelj, iz Kopra. — A. Eppich, s soprogo, s Kočevskega. — Franc Ambrožič, c. k. okr. tajnik, iz Logatca.

Pri *Južnem kolodvoru:* Aleksander Stern, trg. potovalec, iz Šlezije. — M. Sirola, trg. potovalec, iz Reke. — Peter Spindler, trg. potovalec, iz Daruvára. — P. Juri, trapist, iz Nove vasi. — Karl Globočnik, c. k. častnik, iz Karlovca.

Pri *Avstrijskem cesarji:* Marija Angelovič, kapitanova soproga, iz Reke. — Janez Kovač, posestnik, iz Žužemberka.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

30. julija.

Papirna renta po 100 gld.	81 gl.	—	kr.
Sreberna „ „ „ „	81 „	80	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103 „	35	„
Papirna renta, davka prosta	96 „	15	„
Akcije avstr.-ogerske banke	862 „	—	„
Kreditne akcije	313 „	50	„
London	121 „	65	„
Srebro	— „	—	„
Ces. cekini	5 „	74	„
Francoski napoleond.	9 „	66½	„
Nemške marke	59 „	55	„

Od 29. julija.

Ogerska zlata renta 6%	122 gl.	20	kr.
„ „ „ 4%	92 „	10	„
„ papirna renta 5%	89 „	—	„
Akcije anglo-avstr. banke . 200 gld.	111 „	25	„
„ Länderbanke	104 „	75	„
„ avst.-oger. Lloyda v Trstu	544 „	—	„
„ državne železnice	318 „	75	„
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	214 „	—	„
4% državne srečke iz l. 1854 . 250 gl.	125 „	—	„
4% „ „ „ „ 1860 . 500 „	135 „	70	„
Državne srečke iz l. 1864 . 100 „	169 „	75	„
„ „ „ „ 1864 . 50 „	168 „	25	„
Kreditne srečke . 100 „	176 „	75	„
Ljubljanske srečke . 20 „	23 „	—	„
Rudolfove srečke . 10 „	19 „	—	„
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	108 „	50	„
„ „ Ferdinandove sev. „	105 „	75	„
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 „	50	„

Politura za mobilije, (10) ktere se lahko vsakdo posluži, da si zlika svoje stare mobilije, ki se že po prvem likanji svetijo kakor nove. Cena za vsako steklenico 1 gl. 20 kr. proti poštnem povzetji razpošilja

L. Epstein,
Wien, VI., Getreidemarkt 17.

„Jurij s pušo“,
šaljiv list s podobami, (8)
izhaja dvakrat na mesec v Trstu. Naročnina mu je do konec leta 1 gld. 50 kr. Naj se pošilja pod naslovom **Ivan Dolinar,** tiskarna Amati v Trstu.

Izdajatelj in odgovorni vrednik *Jožef Jerič.*

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.